

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1975/149
Karar Sayısı : 1975/164
Karar Günü : 24.6.1975

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEME: Ayancık Sulh Ceza Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU: 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı “Cumhuriyetin 50 nci Yılı Nedeniyle Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında Kanun”un 2. maddesinin (B) bendi ile 7. maddesinin son fıkrasının Türk Ceza Kanunu’nun 491. maddesinin ilk fıkrası yönünden iptalleri istenilmiştir.

I. OLAY:

Sanıklar hakkında uygulanacak Türk Ceza Kanununun 491. maddesinin yer aldığı 1803 sayılı Yasanın 2. maddesinin (B) bendi ile aynı yasanın 7. maddesinin son fıkrasını, Anayasanın 92. maddesinin beşinci fıkrasıyla saptanan yöntemlere uyulmadan yasalaştırılmış olmaları nedeniyle Anayasaya aykırı gören Mahkeme, söz konusu hükümlerin iptali için Anayasanın değişik 151. ve 22.4.1962 günlü 44 sayılı Yasanın 27. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesine başvurmaya karar vermiştir.

II. İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi, İçtüzüğü’nün 15. maddesi uyarınca toplanarak aşağıdaki sorunlar üzerinde durmuştur:

1- Anayasa Mahkemesinin itirazı incelemeye görevli ve yetkili olup olma dığı sorunu:

Suç ve cezaların affı hakkındaki yasama belgelerinin, Anayasaya uygunluk denetimine bağlı olup olmayacağı sorunu üzerinde durulmuş ve bunların da Anayasaya uygunluk denetimine bağlı olduğu sonucuna varılmıştır. Konu hakkındaki gerekçeler, Anayasa Mahkemesinin 28.11.1974 günlü, Esas: 1974/34, Karar: 1974/50 sayılı kararında tümüyle açıklanmış bulunduğundan (Resmî Gazete, gün: 21.1.1975, sayı: 15125), bunların burada yinelenmesine gerek kalmamıştır.

Şu duruma göre, bu işe bakmanın Anayasa Mahkemesinin görevi içinde bulunduğu açıktır.

Halit ZARBUN bu görüşe katılmamışlardır.

2- Mahkemenin itiraz yoluna başvurmaya yetkili olup olmadığı sorunu:

Anayasanın değişik 151. ve 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 27. maddeleri uyarınca bir mahkemenin itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için, elinde bakmakta olduğu bir davanın bulunması ve Anayasaya aykırılığı ileri sürülen yasa kuralının bu davada uygulanacak hükümlerden olması gerekir.

Esas Sayısı : 1975/149
Karar Sayısı : 1975/164

1803 sayılı Yasanın 7. maddesinin iptali istenilen son fıkrasında; “Şu kadarki, (B) bendinin uygulanması ile aftan kısmen ya da tamamen faydalanan zimmet, ihtilâs, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan hükümlü bulunanlara, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 23.12.1972 tarih ve 2 sayılı kanun hükmünde kararname ile değişik 1 inci maddesinin 1 ve 2 nci fıkralarında ve 87 nci maddesinde yapılan kurumlarda görev verilemez.” kuralı yer almıştır. Bu kural, bazı suçlardan dolayı cezaları afla kısmen veya tamamen ortadan kalkan kişilere bazı kurumlarda görev verilemeyeceğine ilişkin bulunmasına göre, önce yetkili yönetim makamları, uyuşmazlık halinde de görevli yargı yerleri tarafından uygulanabilir. Bu niteliği itibariyle anılan kural, Anayasaya aykırılık itirazında bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı hükümlerden değildir.

Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı, 1803 sayılı Yasanın 7. maddesinin itiraz konusu son fıkrası, Mahkemenin baktığı davada uygulayacağı hükümlerden olmadığından, bu kurala yöneltilen itirazın, Mahkemenin yetkisizliği yönünden reddine karar verilmelidir.

2- İtiraz konusu kuralın daha önce iptaline karar verilmiş olması:

1803 sayılı Yasanın 2. maddesinin (B) bendindeki kuralın Türk Ceza Kanununun 491. maddesi yönünden iptaline 25.3.1975 gününde, Esas: 1975/51, Karar: 1975/58 sayılı karar verilmiş ve bu karar 12.Mayıs.1975 günlü, 15234 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak iptal hükmü aynı günde yürürlüğe girmiştir. Böylece itiraz konusu kural, itirazın kaydedildiği günden önce yürürlükten kalkmış olduğundan, bu bende yönelen itiraz incelenmeksizin, dosyanın geri çevrilmesi gerekir.

III- SONUÇ:

1- İşin incelenmesinin Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkisi içinde bulunduğu Halit Zarbun'un karşı oyuyla ve oyçokluğu ile;

2- 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Yasanın 7. maddesinin son fıkrasına yöneltilen itirazın, Mahkemenin yetkisizliği yönünden reddine oybirliğiyle;

3- Anayasa Mahkemesinin, 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Yasanın 2. maddesinin (B) bendindeki kuralın Türk Ceza Kanununun 491. maddesi açısından iptaline ilişkin 25.3.1975 günlü, Esas: 1975/51, Karar: 1975/58 sayılı kararı 12.5.1975 günlü, 15234 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak iptal hükmü aynı günde yürürlüğe girmiş ve böylece itiraz konusu kural itirazın kaydedildiği günden önce yürürlükten kalkmış olduğundan, bu bende yönelen itirazın da incelenmeksizin dosyanın geri çevrilmesine oybirliğiyle;

24.6.1975 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Muhittin TAYLAN	Kâni VRANA	İhsan ECEMİŞ

Esas Sayısı : 1975/149
Karar Sayısı : 1975/164

Üye

Ahmet AKAR

Üye

Halit ZARBUN

Üye

Ziya ÖNEL

Üye

Abdullah ÜNER

Üye

Ahmet KOÇAK

Üye

Şekip ÇOPUROĞLU

Üye

Muhittin GÜRÜN

Üye

Lûtfi ÖMERBAŞ

Üye

Ahmet Salih ÇEBİ

Üye

Şevket MÜFTÜGİL

Üye

Adil ESMER

Üye

Nihat O.
AKÇAKAYALIOĞLU

KARŞIOY YAZISI

21.1.1975 günlü ve 15125 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Mahkememizin 28.11.1974 günlü, 1974/34-50 sayılı kararına ilişkin karşıoy yazımda açıkladığım görev ve yetkiye ilişkin gerekçelerle, çoğunluğun bu kararına da katılmıyorum.

Üye

Halit ZARBUN